

Verslag Gemeentelijke ErfgoedCommissie Kortenberg (Geck!) 28 mei 2019

Aanwezig: Chris Borgions, Lien Beets, Nele Beyens, Danny Claes , Kristien Hermans, Paul Van Leest, Walter Sevenants

Verontschuldigd: Johan Bonnast, Kristien Goeminne, Johan Grootaers, Henri Vannoppen

Werking erfgoedcommissie

- Goedkeuring verslag vergadering 26 maart 2019

Het verslag wordt door de leden goedgekeurd.

Actie: Walter bezorgt definitief verslag aan Lien en Lien plaatst dit op www.kortenberg.be

Bestuur & beleid

- Adviesraden: afsprakennota, statuten & huishoudelijk reglement

Aan de hand van de presentatie “toelichting adviesraden aan de voorzitters van de adviesraden, Kortenberg 19 mei 2019”, de afsprakennota adviesraden” en een email van 16 mei 2019 (n.a.v. bemerkingen van de voorzitters tijdens de toelichting op 19 mei) wordt het initiatief van het gemeentebestuur toegelicht.

Doelstelling van het gemeentebestuur is om het participatiebeleid optimaal vorm te geven en een meer uniform en samenhangend beleid te verzekeren. In het kader van de geldende reglementering dringen zich voor bepaalde adviesraden kleinen aanpassingen.

In de afsprakennota worden de doelstellingen, samenstelling, taakstelling, ondersteuning, agenda en operationele werking van de adviesraden vastgelegd.

De erfgoedcommissie heeft volgende bemerkingen bij de bepalingen van de afsprakennota:

- De dossiers vanuit RO die door de Geck! behandeld worden, volgen de procedures zoals bepaald in de wet- en regelgeving van Ruimtelijke Ordening (vergelijkbaar met de Gecoro).
- De toegewezen ambtenaar informeert de raden over de geldende wetgeving om te vermijden dat adviezen juridisch onjuist zouden zijn:
 - Betekent dit dat elk advies een juridische check zal ondergaan?
 - Wordt hiervoor bij de dienst(en) een budget “juridische ondersteuning” voorzien?
- De Geck! heeft nood aan een IT-platform waar de leden van de geck! toegang hebben tot de documenten van de te bespreken agendapunten.
- De agenda moet op voorhand op de gemeentelijke website geplaatst worden. De definitieve verslagen en adviezen van de raden worden niet meer op de gemeentelijke website geplaatst, maar zijn door de burgers opvraagbaar. Is het niet logischer om de definitieve verslagen op de gemeentelijke website te plaatsen (uitgezonderd de persoonsgebonden gegevens) i.p.v. de agenda? Zo wordt de agenda van het CBS ook niet op de gemeentelijke website gepubliceerd.
- Kan verduidelijkt worden wat juist onder “persoonsgebonden gegevens” valt?
- Het verslag wordt ten laatste één week na de vergadering doorgestuurd, opmerkingen op het verslag worden ten laatste één week na het uitsturen van het verslag overgemaakt: deze timing worden door een aantal leden als scherp.
- Nagaan of de bouwhistorische opname en waardenstelling (voor codes 1 t.e.m. 3) niet als bijkomende opdracht in de statuten van de Geck! opgenomen kunnen worden.

Het installatiebesluit en de afsprakennota zullen op de gemeenteraad van 24 juni 2019 geagendeerd worden en in het besluit zal aangegeven worden dat de statuten/huishoudelijk reglement binnen de 3 maanden zullen worden aangepast en goedgekeurd door de gemeenteraad. Op de gemeenteraad van 02/09/2019 zullen statuten en huishoudelijke reglementen van de adviesraden goedgekeurd worden.

De statuten en huishoudelijke reglementen van de adviesraden dienen ingeleverd te worden bij de ambtenaar ten laatste 15/07/2019. Voor de Geck! wordt volgende timing overeengekomen:

- De voorzitter bezorgt conceptvoorstel “statuten & huishoudelijk reglement Geck!” uiterlijk 15 juni aan de leden.
- Leden sturen bemerkingen door aan de voorzitter uiterlijk 24 juni.
- Definitieve versie wordt besproken en goedgekeurd op de vergadering van 25 juni.

In Zoeklicht van juni 2019 is een open oproep gelanceerd voor de adviesraden. Voor de Geck! werd opgenomen dat deze voltallig is.

Van zodra de statuten van de Geck8 aangepast en goedgekeurd werden, zal terug nagegaan worden of de samenstelling in lijn is met de statuten en eventueel bijgestuurd moeten worden (vb. door een oproep of bevraging). Momenteel hebben 2 personen spontaan hun kandidatuur gesteld voor deelname aan de Geck!. Deze zullen daarom later (na goedkeuring statuut) behandeld worden.

- Erfgoed Vlaanderen: calamiteitenplan

Naar aanleiding van de brand in de Notre Dame van Parijs werd een schrijven gericht aan de gemeentebesturen door het departement Cultuur, Jeugd en Media van de Vlaamse Overheid met de vraag of binnen de gemeente waardevol cultureel erfgoed aanwezig is dat nog niet is opgenomen in een calamiteitenplan. De dienst Cultuur van Kortenberg vraagt advies aan de Geck! of dergelijk cultureel erfgoed aanwezig is in Kortenberg?

Advies:

In België is het beleid rond het erfgoed opgesplitst tussen het onroerend erfgoed (incl. de cultuurgoederen – onroerend door bestemming) enerzijds en het cultureel erfgoed (roerend en immaterieel erfgoed) anderzijds.

De erfgoedcommissie werkt tot nu toe voornamelijk rond het onroerend erfgoed. In de huidige statuten wordt het immaterieel erfgoed aangehaald onder de vorm van “volkskundige gebruiken”, maar het roerend erfgoed wordt als dusdanig niet expliciet vernoemd. De erfgoedcommissie stelt voor om dit in de statuten te verduidelijken (zie vorig punt).

Deze vraag geeft duidelijk de nood aan inventarissen van het waardevol cultureel erfgoed in Kortenberg aan. Voor Kortenberg zouden inventarissen van het roerend erfgoed zinvol zijn voor:

- De kerken en pastorijen van de parochies van Groot-Kortenberg. Het erediensdecreet verplicht kerkfabrieken tot het opstellen en bijhouden van de inventaris van de goederen, die door de kerkfabriek worden beheerd. Ook in het kerkelijk wetboek is er sprake van de inventarisplicht.
- Het eigen gemeentelijk patrimonium (archieef, schilderijen, beeldhouwwerken, ...). De erfgoedcommissie weet niet of een inventaris bestaat.
- Het Erfgoedhuis Kortenberg vzw.

De erfgoedcommissie is niet op de hoogte van de stand-van-zaken van deze inventarissen. Dergelijke inventarissen zijn een belangrijke voorwaarde om juist over te kunnen gaan tot een onderbouwd beheer ervan, waarvan een calamiteitenplan een onderdeel vormt. De

Geck! adviseert om de betreffende eigenaars aan te sporen tot opmaak/update van dergelijke inventarissen.

- IOED voorstel Interleuven & Regionale Landschappen Dijleland
Geen verder nieuws sinds de vorige vergadering.
- Agentschap OE “update inventaris bouwkundig erfgoed”
Op advies van de erfgoedcommissie had de gemeente Kortenberg een lijst van 11 panden ingestuurd. Hiervan waren 10 panden weerhouden door het agentschap OE. De dienst RO had van deze 10 een erfgoedfiche opgesteld en ingestuurd. 8 van deze fiches werden aanvaard door OE. Bij 2 fiches moest verder onderzoek gebeuren, nl. naar de kadastrale evolutie van deze panden. De dienst RO vraagt of de erfgoedcommissie hen hierin kan adviseren.
Advies:
De gevraagde kadastrale informatie kan geraadpleegd worden bij het kadaster in Leuven, namelijk in de leggers en minuutplannen.

(ver)nieuw(d)e dossiers – (pre)-advies

- EK Lelieboomgaarden Sint-Jozefkapel (code 3/nvt)
Het restauratie-advies voor de kapel is door Johan opgemaakt.
Op 21 juni is een overleg gepland met de Stef Rijckmans (schepen van openbare werken), René De Becker (schepen groendienst) en de erfgoedcommissie. De erfgoedcommissie zal vertegenwoordigd worden door Walter en Henri. Lien (en mogelijk ook Inge) zullen van de gemeentelijke administratie aanwezig zijn. De leden van de commissie vragen of Kristien Goeminne (als afgevaardigde van het CBS in de Geck) aanwezig kan zijn op dit overleg.
Aan de provincie Vlaams-Brabant werd gevraagd of de kapel (en in uitbreiding alle code 1, 2 en 3 monumenten van Kortenberg) in aanmerking komt als waardevol, niet beschermd bouwkundig erfgoed, en dus voor subsidiering bij restauratie. In een brief aan de voorzitter formuleert de deputatie haar oordeel als volgt:

De deputatie heeft naar aanleiding van deze vraag beslist om de Sint-Jozefkapel in Erps-Kwerps (Lelieboomgaardenstraat – code 3) als waardevol te erkennen op basis van de volkskundige en historische waarde en omwille van de beeldbepalende ligging. Hierdoor is er de mogelijkheid om voor het herstel en de instandhouding van de kapel beroep te doen op het advies van Monumentenwacht en op een provinciale ondersteuning. Voorwaarde is dat de aanvraag gebeurt door de gemeente of door een vzw die voldoet aan de bepalingen in het provinciaal reglement. Voor de omgevingsaanleg die mee het karakter van de plek bepaalt, kan advies worden gevraagd aan het Regionaal Landschap Dijleland (wim.aertsen@rld.be).

De deputatie heeft beslist om de gebouwen met code 3 niet gezamenlijk als waardevol te erkennen. De vorige jaren zijn immers een aantal panden die in de Sint-Lucasinventaris deze code kregen en waarvoor een individuele vraag werd ingediend, niet als waardevol erkend. Het belangrijkste argument hierbij was het verlies aan authenticiteit door verbouwingen en (gedeeltelijke) heropbouw, wat af te leiden was uit de bezorgde documentatie en na een bezoek ter plaatse. Vaak zijn deze gebouwen of sites historisch van belang, maar beantwoorden ze in hun huidige toestand onvoldoende aan de vooropgestelde criteria voor een erkenning als waardevol, zoals o.m. representatief (artistiek, architecturaal), zeldzaamheid, contextwaarde en herkenbaarheid.

Daarom wordt voorgesteld dat aan de eigenaars en beheerders van deze panden met code 3 wordt gecommuniceerd dat een erkenning als waardevol door de provincie mogelijk is op basis van een individuele vraag.

Bij de werken aan de kapel door de gemeentelijke diensten begin dit jaar werden de metalen onderdelen verwijderd. Vermoedelijk bevinden die zich nog op de gemeentelijke werkplaatsen. Om te vermijden dat deze onderdelen zouden beschadigd raken of verdwijnen, adviseert de Geck! om deze over te brengen naar het erfgoeddepot van het Erfgoedhuis Kortenberg. Lien vraagt na waar deze onderdelen (nischeurtje, 2 lantaarns) zich bevinden en wanneer deze kunnen overgebracht worden naar het Erfgoedhuis.

- EK Everbergstr – Kwerpsebaan Tuinpaviljoen

Dit agendapunt wordt naar de volgende vergadering verschoven.

- [REDACTED] (code 3/3): pre-advies

Het plaatsbezoek voor de bouwhistorische opname en waardenstelling vond plaats op 21/05/2019 in bijzijn van de bouwheer en de architecte.

Met dezen werd overeengekomen om in de 1ste week van juni het pre-advies over te maken. Omdat de bouwhistorische nota nog in opmaak is, worden de krijtlijnen van het pre-advies op deze vergadering reeds door de Geck vastgelegd.

De leden overlopen aan de hand van een powerpoint de bouwgeschiedenis van het pand en de belangrijkste bouwkundige vaststellingen.

Pre-advies:

- De configuratie van het gebouw uit 1904 (vanaf de straatzijde tot en met het lessenaarsdak) blijft behouden en waar nodig hersteld, in bijzonder het monumentale dak met oorspronkelijke hellingen en variatie in dakvlakken, de dakbedekking in natuurleien, zesvakvensters dorpels en lateien. Dit alles volgens aanwezige bouwsporen en op basis van de oude foto's.
- De bouwonderdelen van het exterieur die nog dateren uit 1904 en ouder, blijven behouden en worden waar bouwfysisch noodzakelijk hersteld. Dit geldt ook voor de achtergevel van het pand en de tuinmuur (18de eeuw of ouder).
- Extentie van het pand is toegelaten, maar slechts over 1 bouwlaag (nieuwbouw ondergeschikt aan het historisch pand) en in het verlengde van het pand. Hierdoor kan in functie van behoud van de erfgoedwaarden gemotiveerd afgesweken worden van de bepaling m.b.t. een bouwdiepte van max. 15m (cf. gemeentelijke verordening).
- Het interieur van het gebouw mag ontleisterd worden en ingericht worden volgens hedendaagse comforteisen (vochtbestrijding, isolatie, vloeropbouw, ...).
- Isolatie van het gebouw gebeurt langs de binnenzijde van het gebouw.
- Het is aan de bouwheer om te bepalen of bepaalde interieurelementen al dan niet gerecupereerd worden of gemaakt op historisch model (vb. cementtegelvloeren).
- De bouwheer/architect laat zich bijstaan door een bouwhistoricus/restaurateur met ervaring in restauratie van architecturaal vergelijkbare gebouwen uit het eind van de 19de – begin van de 20ste eeuw, o.a. voor materiaal-technisch advies en isolatie.
- Materiaal-technische keuzes worden voorafgaandelijk voorgelegd en goedgekeurd door de Erfgoedcommissie, in bijzonder gevelbepleistering, buitenschrijnwerk, kroonlijsten, dakbedekking, waterafvoersysteem, daklantaarn, metaalwerk, tuinmuur.
- De manier van afsluiting naar de steenweg en de oprit van het woonzorgcentrum Drie Koningen is een belangrijk aandachtspunt en vergt een degelijke denk- en evenwichtsoefening van de bouwheer en architect.

- De erfgoedcommissie stelt zich de vraag of het voorgestelde bouwprogramma (cf. 3 slaapkamers) compatibel is met de beschikbare ruimte en draagkracht van het goed.
- KO Leuvensestwg 257 "Villa Missotten" (code 2/3)
Voor dit pand werd een aanvraag tot regularisatie ingediend. Officieel betreft dit een eengezinswoning maar wordt in de feiten als meergezinswoning gebruikt. Deze aanvraag zal door de erfgoedcommissie besproken en geadviseerd worden op de volgende vergadering. In tussentijd vraagt de voorzitter aan de leden om dit dossier als exemplarisch te beschouwen voor de vraagstelling m.b.t. de omvorming van waardevolle villa's tot meergezinswoningen. De noodzaak tot enkele krijtlijnen dringen zich namelijk op.

Lopende dossiers – stand van zaken

- [REDACTED] (code 3/nvt): pre-advies
Dit dossier zal op de volgende vergadering van het CBS besproken worden.
- [REDACTED] VK: pre-advies
Niet besproken.

Publiekswerking en ontsluiting

- Archeologiedagen 14-16 juni 2019
De gemeenteraad, het CBS, de administratieve diensten van de gemeente en de leden van de erfgoedcommissie zijn van harte uitgenodigd op de archeologiedagen op 16 juni (13:30 – 17:00) in het Erfgoedhuis.
- OpenMonumentendag 8 september 2019
Dit zal doorgan in de Rijckenberghoeve.

Varia

- Voorbesprekingen met het CBS m.b.t. [REDACTED] zijn gaande.
- [REDACTED]: de dienst RO vraagt of dit pand vroeger ommuurd was. De vraag is doorgeset naar het Erfgoedhuis (Henri Vannoppen). De Atlas der Buurtwegen (www.geopunt.be) kan hiervoor geraadpleegd worden.

Volgende vergadering: dinsdag 25 juni 2019 20u00 Administratief Centrum